

Datum September 2023

Zaaknummer nvt

Evaluatie Grondstoffenplan Fase 1.1

Grondstoffenplan
Dordrecht
2021-2030

1 INLEIDING

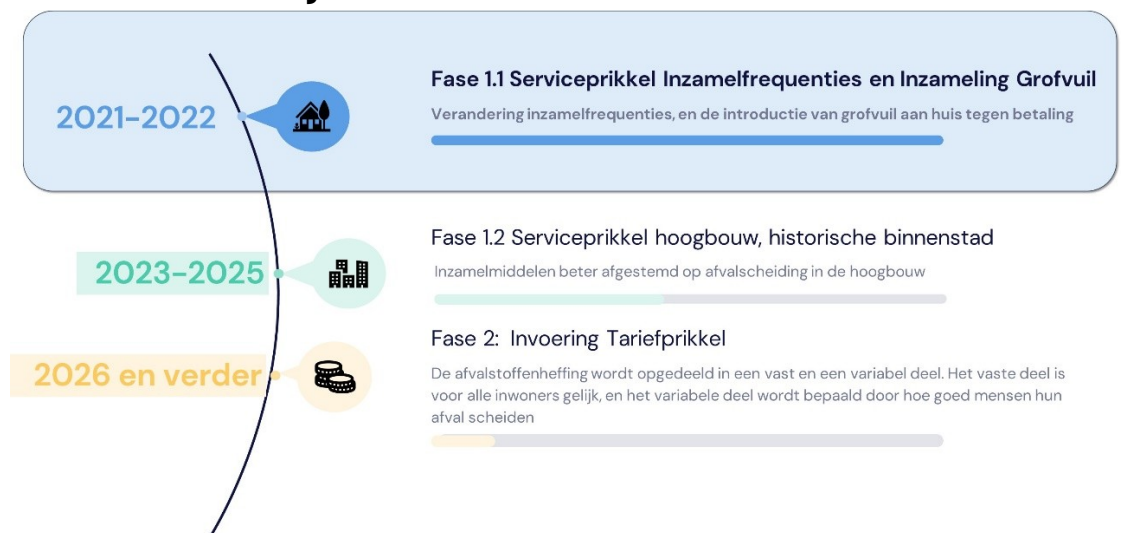
De raad heeft in December 2020 het Grondstoffenplan Dordrecht 2021-2030 vastgesteld. Het doel van dit grondstoffenplan is om zoveel mogelijk grondstoffen opnieuw te gebruiken. Met een uitgebreid pakket aan maatregelen helpen we het uitputten van de natuurlijke grondstoffen te voorkomen, en houden we de stijging van de afvalstoffenheffing beheersbaar.

1.1 SERVICE, KOSTEN EN MILIEU

De kaders zijn bepaald aan de hand van de afvalstoffendriehoek van kosten, milieu en service.

Op het gebied van milieu hebben we een forse stap gemaakt in de verbetering van de afvalscheiding. De afvalscheiding stijgt in Dordrecht voor de eerste keer naar ruim boven de 55% en de hoeveelheid ongescheiden restafval verminderde met meer dan 20% van 243 kilo in 2018 naar 191 kilo in 2022. De inwoners van de laagbouw kunnen hun grondstoffen voortaan vaker en makkelijker aanbieden door de introductie van de wekelijkse inzameling van PBD zakken, de zomerinzameling van GFT en de komst van containers voor luiers- en incontinentiemateriaal. De ophaalmomenten van restafval zijn versoerd. We vullen deze standaard dienstverlening aan met maatwerk als dit door specifieke situaties waaronder de (leeftijds-)samenstelling van de wijken, de infrastructuur of de cultuur nodig is. Financieel kunnen we door het succes van de maatregelen de stijging van de afvalstoffenheffing beheersbaar houden. De goede afvalscheiding door de Dordtenaren zorgt zelfs voor grotere meevallers dan begroot.

1.2 STAPSGEWIJZE INVOERING

De implementatie vindt plaats in meerdere stappen. De eerste fase (fase 1.1) is inmiddels succesvol afgerond. In deze evaluatie vindt u de belangrijkste resultaten.

2 SERVICE: MAATREGELLEN EN EFFECTEN

Sinds 2021 hebben we een groot aantal maatregelen doorgevoerd. De focus van Fase 1.1. was de laagbouw, en de eerste set met maatregelen hebben met name invloed op mensen die in een huis met een tuin wonen en hun afval aanbieden in bakken aan huis. Een aantal maatregelen gelden voor alle inwoners. De maatregelen zijn zo op elkaar afgestemd dat inwoners voor het goed scheiden weinig moeite hoeven doen. De service is met name fors verbeterd op de stromen die tot stankoverlast kunnen leiden, terwijl de mogelijkheden tot het aanbieden van restafval voor de inwoners van de laagbouw verminderd zijn.

2.1 SERVICEPRIKKELS VOOR HUISHOUELIJK AFVAL AAN HUIS.

Sinds mei 2021 kunnen de inwoners hun afvalstromen gemakkelijker scheiden en op andere momenten aanbieden dan voorheen. De wijzigingen van het inzamelsysteem zijn de volgende:

Voor invoering grondstoffenplan	Na invoering grondstoffenplan
Alle inwoners kunnen hun zakken voor plastic, blik en drinkpakken (PBD) elke twee weken aanbieden. In een aantal wijken worden proeven gehouden met een containers voor PBD.	Alle inwoners kunnen hun zakken voor PBD elke week aanbieden, behalve de inwoners van laagbouwwoningen in Stadspolders en Dubbeldam. Zij mogen kiezen tussen een bak of zak voor de inzameling die ze elke twee weken mogen aanbieden, waarbij 90% voor een bak heeft gekozen. Bewoners van flats met eigen (in pandige) containers voor PBD kunnen het zelfs dagelijks aanbieden.
De inwoners van de laagbouw kunnen hun containers voor Groente- Fruit en Etenresten en Tuinafval (GFT) elke twee weken aanbieden. In de binnenstad is geen gescheiden inzameling van GFT mogelijk.	De inwoners van de laagbouw kunnen net als voorheen elke twee weken hun GFT aanbieden. In de zomerperiode kunnen ze de bak zelfs elke week aanbieden. De inwoners van de binnenstad hebben GFT cocons gekregen zodat zij ook hun GFT kunnen aanbieden.
Alle inwoners kunnen elke vier weken hun oud papier en karton (OPK) gebundeld of in een blauwe bak aanbieden.	Alle inwoners kunnen net als voorheen elke vier weken hun OPK gebundeld of in de blauwe bak aanbieden. Bewoners van flats met eigen (in pandige) containers voor OPK kunnen het zelfs dagelijks aanbieden.
Er zijn geen extra faciliteiten voor luier- en incontinentiemateriaal. Inwoners bieden dit aan via het restafval.	De inwoners van de laagbouw met luiers- en/of incontinentiemateriaal en de inwoners die door een medische indicatie onvermijdbaar extra restafval hebben, kunnen een maatwerkoplossing hiervoor aanvragen via de afvalcoaches. Met een oplossing op maat kunnen ze de luiers, het incontinentiemateriaal of het medisch afval dat niet in de restafvalcontainer past op een alternatieve wijze aanbieden. Voorbeelden van maatwerk oplossingen zijn gebruik kunnen maken van speciale luiercontainers, medisch afval aanbieden via verzamelcontainers, een extra container, of aan huis ophalen.
De inwoners van de laagbouw kunnen hun bak voor restafval elke twee weken aanbieden.	De inwoners van de laagbouw kunnen hun bak voor restafval elke vier weken aanbieden.

2.2 TARIEFPRIKKEL INZAMELING GROFVUIL TEGEN BETALING

Grof afval kunnen de inwoners van Dordrecht op twee manieren inleveren. Ze kunnen het kosteloos inleveren via de milieustraat of laten ophalen aan huis. De aan huis inzameling van grof tuinafval en elektrische apparaten is gratis. Het ophalen van herbruikbare goederen door kringloopbedrijf Opnieuw & Co is eveneens gratis. Voor het aanbieden van grof restafval betalen de inwoners sinds juni 2021 € 20,- per keer¹.

Door het invoeren van de tariefprikkel stimuleren we inwoners om het zelf weg te brengen. Op deze wijze verminderen we de hoeveelheid grof restafval die verbrand moet worden. Immers, het grove afval dat wordt aangeboden aan huis wordt in het voertuig samengeperst en vermengd. Afvalscheiding is hierdoor zeer beperkt mogelijk. Op de milieustraat worden daarentegen alle grove afvalstromen gescheiden in 28 verschillende grondstoffen, klein chemisch afval en grof restafval. De grondstoffen kunnen opnieuw worden gebruikt. Hierdoor wordt een scheidingsrendement gehaald van ongeveer 80%.

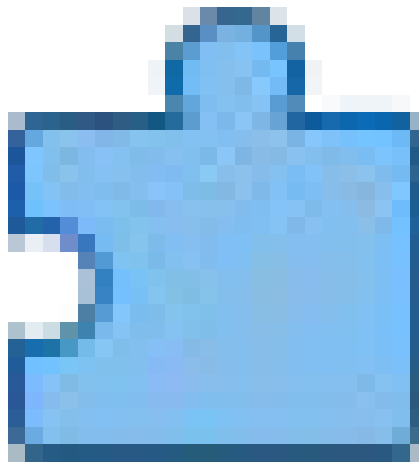
Om de inwoners te helpen om de afvalstromen naar de milieustraat of het kringloopbedrijf te brengen stelt de gemeente Dordrecht aanhangwagens en elektrische bakfietsen kosteloos ter beschikking. Verder hebben we een proces ingericht voor not-for-profit organisaties, zoals bijvoorbeeld geestelijke gezondheidszorg organisaties die als dagbesteding activiteit hulp bieden aan inwoners voor het opruimen van het huis of de tuin. Zij kunnen een speciale ontheffing aanvragen. Met deze ontheffing kunnen ze afval van inwoners die daar zelf niet toe in staat zijn op de milieustraat brengen. In de wijken hebben we in het kader van aanpak bijplaatsingen sinds 2019 op basis van een separaat budget opruimdagen georganiseerd. Op deze dagen zetten we een dag een mobiel milieupark neer in de wijk, waar mensen eenmalig hun opgeruimde spullen dicht bij huis gescheiden kunnen aanbieden. Deze maatregel is duur, maar wordt door inwoners zeer gewaardeerd. In de omgeving van de opruimdagen is geen meetbare afname van bijplaatsingen geconstateerd.

¹ Dit is zeker nog geen kostendekkend tarief
September 2023 Definitief

3 MILIEU RESULTATEN

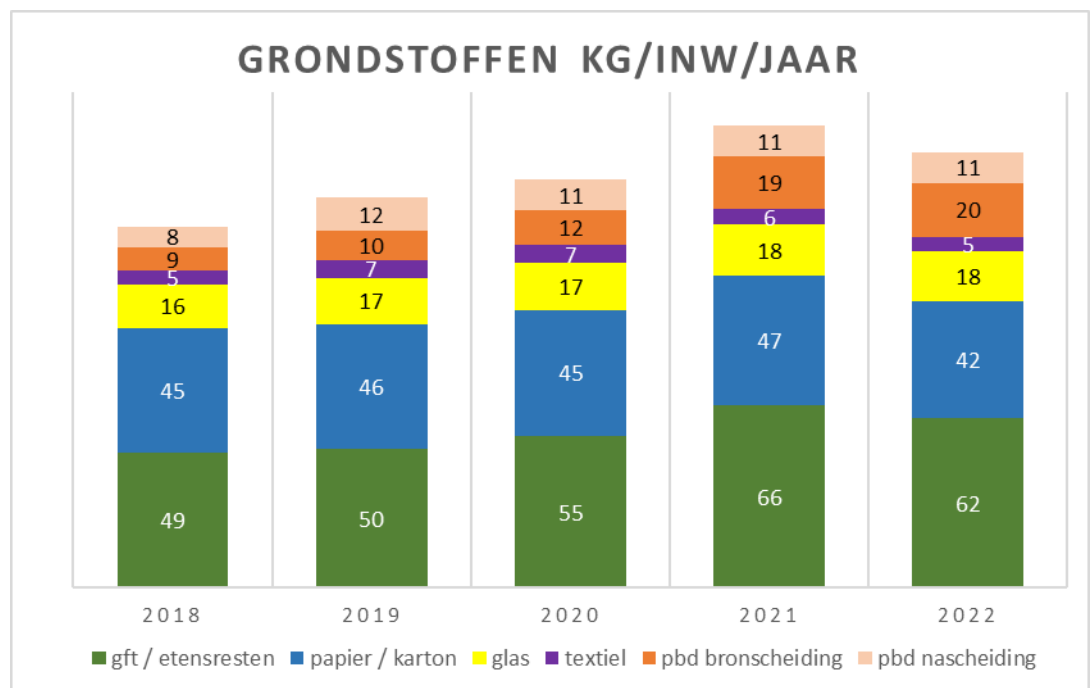
De resultaten van de eerste fase uit het grondstoffenplan zijn zeer positief. Het afvalscheidingspercentage neemt toe van 47,6% in 2018 naar 55,7% in 2022.

3.1 RESULTATEN RESTAFVAL

We zien een forse afname van de hoeveelheid ongescheiden restafval van 243 kilogram in 2018 naar 191 kilo in 2022 (een vermindering van 21%). Dordrecht presteert nu als een van de besten in de regio, ondanks de hoge stedelijkheidsklasse, en de extra uitdaging van veel hoogbouw. En niet alleen in de regio; Dordrecht is zeker op de goede weg in vergelijking met andere vergelijkbare steden. Deze reductie van de hoeveelheid restafval zien we terug in de besparingen op de kosten (zie hoofdstuk 4)

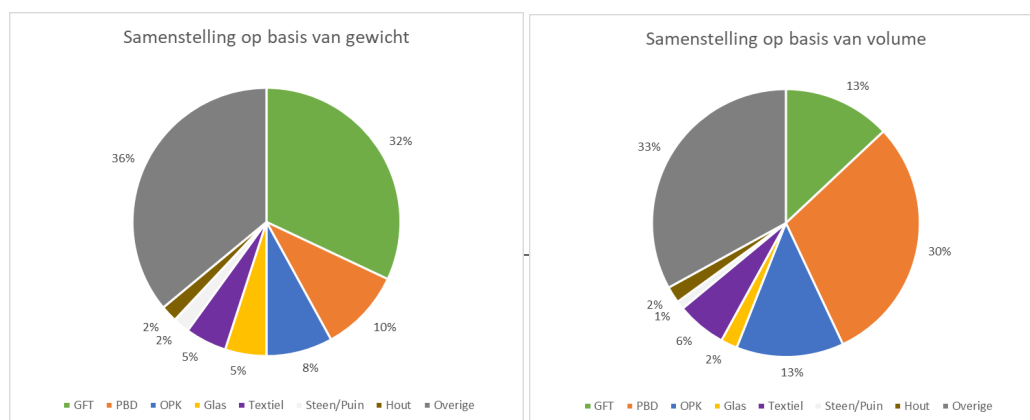
3.2 RESULTATEN GRONDSTOFFEN

De hoeveelheid gescheiden ingezamelde grondstoffen neemt fors toe. Twee stromen nemen ten opzichte van 2021 af. De hoeveelheid GFT neemt af. Dit is landelijk en wordt niet veroorzaakt door afvalbeleid maar door een zeer droog zomerseizoen. Er was simpelweg veel minder tuinafval beschikbaar dan in voorgaande jaren. De hoeveelheid papier/karton neemt ook af. Dit is een landelijke trend, die het gevolg is van een sterke afname van de hoeveelheid gebruikt papier en een beperkte toename van de hoeveelheid karton. Voor het scheidingspercentage is dit ongunstig, maar voor circulariteit is dit perfect (preventie is beter dan scheiding).

3.3 POTENTIE VOOR VERDERE VERBETERING.

De gemeente Dordrecht houdt jaarlijks een sorteeraanlyse om te kijken waar de potentie ligt tot verbetering van de afvalscheiding. De resultaten voor 2023 laten met name een potentie zien voor een nog betere scheiding van etensresten².

² Als alle herbruikbare grondstoffen zouden worden gescheiden, levert dat een theoretische besparing van de verwerkingskosten met € 1,5 milj. op.

4 FINANCIËLE RESULTATEN

Door de maatregelen in het grondstoffenplan en de ontwikkelingen in de markt verwachtte HVC een besparing van € 380.000 op verwerkingskosten en € 100.000 op verbrandingsbelasting. Daar tegenover stond € 170.000 aan meerkosten voor inzameling en kapitaallasten. Tegelijk zouden de inkomsten van het Afvalfonds voor brongescheiden PBD naar verwachting met € 210.000 toenemen.

De gerealiseerde besparing op de kosten van HVC in 2022 bleek aanzienlijk gunstiger dan verwacht, doordat de afvalscheiding door de Dordtenaren sterker is verbeterd dan geprognoseerd. De gerealiseerde besparing bedroeg € 500.000 op verwerkingskosten en € 150.000 op verbrandingsbelasting. De inkomsten van het Afvalfonds voor brongescheiden PBD zijn met € 270.000 toegenomen. In totaal is het gerealiseerde voordeel (saldo) € 230.000 meer dan verwacht.

Door de introductie van de maatregel grofvuil tegen betaling werd een extra besparing van € 200.000,- op de afvalstoffenheffing gerealiseerd. Enerzijds doordat minder mensen gebruik hebben gemaakt van de inzameling aan huis, en anderzijds omdat de ophaalkosten nu voornamelijk³ terecht komen bij de mensen die er daadwerkelijk gebruik van maken. Hiermee werd de stijging van de afvalstoffenheffing met € 5,00 per huishouden per jaar verminderd. Daar tegenover betalen de huishoudens voor een grofvuil afspraak € 20. Dit betekent dat een huishouden dat afvalstoffenheffing betaalt goedkoper uit is als er eens per 4 jaar een afspraak voor grof restafval wordt gemaakt. Dat geldt voor de meeste huishoudens, aangezien de Dordtse inwoners inmiddels 92% van al het grove afval wegbrengen naar het afvalbrengrstation.

Dit is terug te zien in de stijging van de gemiddelde afvalstoffenheffing per huishouden.

Jaar	Landelijk	Zuid Holland	Dordrecht
2020	€ 263	€ 299	€ 286
2021	€ 287	€ 321	€ 301
2022	€ 291	€ 330	€ 306

Tussen 2020 en 2022 stijgt de afvalstoffenheffing voor een gemiddeld huishouden in Dordrecht van € 286 naar € 306,- (7%). In de provincie stijgt de gemiddelde afvalstoffenheffing in dezelfde periode met 10%, en landelijk zelfs met 11%. We zien hier dus de effecten van de maatregelen in het effect van het beheersbaar houden van de afvalstoffenheffing duidelijk terug.

³ Het betaalde tarief dekt ongeveer de helft van de ophaalkosten.